

**R. P. Francisci Svarez Granatensis, E Societate Iesv
Doctoris Theologi, Et In Connimbricensi Academia
Sacrarum Litterarum primarii Professoris Opvs, De Virtvte
Et Statv Religionis**

Qvo Quid Contineatvr, Index proximus indicabit

De Obligationibus Religiosorum ex Regula, Prælatione & subiectione
regulari prouenientibus, De varietate Religionum tam in genere, quàm in
specie, De Religione Societatis Iesv in particulari

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, 1626

XI. De receptione, ac nouitiatu Monialium, earumque professione cum
ceremonia veli.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93501](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93501)

iusto titulo id consequuta sunt. hoc tamen non obstat, quominus talia monasteria regulam aliquam approbatam profiteri debeant. Quod enim statutum est in c. ultimo. de religiosis domibus, & c. unico, eodem titulo in 6. ut nulla religio instituitur, nisi sub regula à Sede Apostolica approbata, etiam in monasterijs monialium omnino seruandum est, & prius statutum fuerat ab Innocentio II. in c. permissum. 18. q. 2. ubi decernit abolendam esse detestabilem consuetudinem quarundam mulierum, quæ licet approbatam regulam non profiteantur, Sanctimonialia appellari volunt. Vnde in cap. indemnitate §. supradicta. de electione in 6. in hoc sensu supponi videtur, moniales, quæ verè tales sunt, id est, veræ religiose, debere viuere sub aliqua de religionibus approbatis. Non est enim necesse, ut sub obedientia Prælatorum regularium viuant: nam ut dixi, multe sunt ordinarij, & secularibus Prælatibus immediate subiectæ. Necessarium verò est, ut aliquam monachorum regulam profiteantur, quia nulla est regula à Sede Apostolica pro solis monialibus, vel pro illis principaliter approbata; & ideo necesse est, ut secundum aliquam ex approbatis regulis religiosorum profiteantur, siue sint subiectæ ipsis monachis, siue Episcopis. Sicut enim olim monachi erant subiecti Episcopis, non obstante professione suæ regulæ, ita etiam nunc esse possunt monasteria monialium.

X.
Femina collegialis religiosæ viuentis ab ipsa regula religiosa non sunt.

Quapropter si quispiam velit erigere monasterium monialium, & non sub aliqua regula approbata, necessarium erit, ut Summum Pontificem specialiter approbetur, alioqui esse poterit honesta quedam mulierum congregatio, non tamen vera religio, seu religiosa professio, iuxta dictum cap. v. n. de religiosis domibus in 6. cum notatis ibi per Ioannem Andreæ, & per Panorm. prima parte Consiliorum. consil. 55. Non ergo sufficit tunc approbatio Episcoporum, hæc enim necessaria quidem est, ut monasterium de nouo in diocesi erigatur, iuxta capitulum de monachis. cum sequentibus 18. q. 2. Et olim sufficiebat ad nouum etiam viuendi modum instituendum; nunc autem necesse est, ut modus ipse viuendi, vel sit iuxta aliquam regulam approbatam à sede Apostolica, vel specialiter ab eadem sede approbatus sit.

XI.
Illatum est nomen de origine & antiquitate monialium.

Atque ex his inferuntur duo. Vnum, idem esse iudicium de origine, & antiquitate religionum monialium, tam in generali, quam in particulari, quod de religionibus virorum, proportionem seruata. Nam ut ex dictis in nu. 2. constat, monialium religio simul cum religione virorum exorta est, & cum singulis ferè monachorum authoribus, virginum etiam conuentus inceperunt, sicut de Pachomio, & alijs diximus, & S. Basilii inter suas regulas habet animaduersiones ad Canonicos, & ad Canonicas, id est, regulares, & S. Augustinus fertur fundasse primum feminarum monasterium in Africa in ciuitate Thegastæ. De S. Dominico adhuc viuentem legimus monasterium feminarum Romæ instituisse. D. etiam Franciscus simul cum regula fratrum suorum, regulam fororum S. Claræ instituit, quam Gregorius IX. approbavit, posteaque Urbanus V. moderatus est, & ad meliorem ordinem, & foeminis magis accommodatum reduxit. De alijs vero religionibus. tam monachorum, quam mendicantium, non ita certò constat quado cœperint habere monasteria feminarum sibi subiecta, vel suam regulam profitentia. Verisimile tamen est, idem esse in ceteris obseruatum, simulque incepisse, quamuis sub eadem religione virorum, varia etiam instituta monialium esse contingat, ut religio Minorum præter religionem S. Claræ, habet etiam sibi subiectam religionem Conceptionis, quæ diuersam regulam

profiteatur, & sic de alijs, de quibus sigillatim dicere operosum esset, & nobis non necessarium. Alterum illatum longiorem petit explicationem sequenti cap. tradendam.

CAPVT XI.

De receptione, ac nouitiu monialium, earumque professione cum ceremonia veli.

PRæter confectarium præcedenti cap. num. 11. positum, sequitur etiam ex dictis in eodem capite, omnia quæ in discursu huius operis de statu religioso dicta sunt, cum proportionem esse ad moniales applicanda. Nam in primis consideranda est earum receptio, in qua obseruandum in primis est, quod iura statuunt, ut non fiat nisi intra numerum præscriptum monialium qui ex redditibus, vel ex consuetis elemosynis commodè sustentari possunt, iuxta cap. vnicum §. 1. me. de statu regular. in 6. & decretum Concilij Trident. sess. 25. cap. 3. de regular. ac tandem constituit. Pij V. circa pastoralis, c. 6. quod intelligendum est, nisi monialis secum afferat dotem ex qua possit commodè sustentari, nam illa dos potest inter elemosynas, vel postmodum etiam intra reditus monasterij computari. Hinc verò nascitur dubium quod hic præcipue controuertitur solet, & spectat ad simoniam vitium, an licet committatur in tali receptione, eo quod non fiat sine dote in pactum deducta, nec sine alijs certis expensis; sed hoc punctum latè & in particulari tomo præced. tractatum est. Tractari etiam hic potest, de autoritate recipiendi aliquam in monialem, apud quem sit, de quo etiam videnda sunt eodem tomo dicta de receptione nouitiorum, & cum proportionem in presenti applicanda. Communis verò vsus iuri & rationi consentaneus est, ut hæc potestas sit in ipso conuentu monialium, simul tamen requiratur Prælati licentia seu consensus. Nam quatenus illa receptio est ad communem vitam, & societatem cum monialibus, ratio postulat, ut ipse voluntariè illam admittant, quatenus vero illa receptio est aliquo modo actus iurisdictionis, oportet ut Prælati apud quem est propria iurdictio, concurrat, de quo videri possunt Abbas in cap. noscitur. de his quæ sunt à maiori parte Capituli. Felinus in cap. quoniam. de simonia. Lapis allegat. 31.

Interrogari præterea potest, quæ conditio ex parte personæ recipiendæ, spectanda, vel potius stulanda sit: in quo primum necessaria sunt omnia, quæ in communi de statu religioso dicta sunt, & in primis tomo præcedente. Deinde hic addendum est, non solum virgines, sed etiam viduas in eundem monialium conuentum recipi posse. Hoc constat ex vsu Ecclesiæ, quem esse antiquissimum constat, nam in monasterio illo virginum, quod in Africa Augustinus instituit, sororem viduam illi præfecit, & Beata Brisida cum esset vidua, monialium ordinem instituit, quarum fuit Abbatisa, licet ipse virgines essent. Præterea in cap. vidua 20. q. 1. de vidua dicitur, si velit religionem profiteri, admitti posse, & debere, recepto habitu religionis conueniente. idem constat ex cap. viduas 1. & 3. & cap. vidua. cum sequentibus 27. q. 1. Sunt verò moniales antiqua decreta, quæ hinc assertioni repugnant videntur, de quibus statim agemus. Dices ergo, etiam femina illicitè corrupta post penitentiam admitti poterit, ut inter virgines monialis sit, quia culpa præcedens non videtur obstat, si virginitatis integritas necessaria non sit. Respondetur aliter, huiusmodi feminas hac macula, vel notata, qui non esse admittendas in conuentu virginum, de quo videri potest Francus in cap. vnicum

de religioſ. domibus in 6. Sed hoc intelligendum eſt ſecundum decentiam, & conuenientem honeſtatem, non ſecundum incapacitatem, aut abſolutam prohibitionem, nulla enim in iure communi inuenitur, niſi in proprijs monaſterij conſtitutionibus habeatur. Quocirca, ſi lapſus fuerit publicus & infamis, talis foemina, quamuis poſtea conuertatur in conſortium virginum, admittenda nō eſt, ideoque pro huiusmodi foeminis inuenta eſt ſpecialis religio, quæ dicitur *Mulierum penitentiæ*, aut Sanctæ Mariæ Magdalenzæ, cuius plura ſunt in Hiſpania monaſteria, quæ regulam S. Auguſtini proſiteri dicuntur, & ſub cura, & obedientia Prædicatorum viuunt. Si autem lapſus fit occultus, & nō generaerit infamiam, nihil impedit per ſe moraliter loquendo; imò aliquando licet eſſet publicus, ſi ſemel tantum ex quadam fragilitate accidiſſet, poſſet tot alijs circumſtantijs perſonæ, generis, & emendationis honeſtari, aut compenſari, vt ſine inconuenienti talis perſona admitti poſſet. Itaque hoc in huiusmodi caſibus maximè pender ex prudenti arbitrio. Idemque dicendum eſt, de alijs conditionibus. ex parte talis perſonæ requiſitis, vt quod & corpore, & animo fit apta ad religioſam, & communem vitam, iuxta monaſterij, & ordinis regulam, vt dicitur in Concilio Trident. ſeſſion. 25. de de regular. c. 17.

III. Poſt receptionem, neceſſaria eſt integri anni probatio, ita in monialibus ſicut in monachis, & cum iſdem circumſtantijs, nec in hoc occurrit aliquid ſpeciale. Pari etiam modo poſt expletam probationem aut danda eſt profeſſio, aut dimittenda nouitiâ, iuxta legem poſitam à Tridentino ſuprà cap. 16. quæ vtrique ſexui communis eſt, vt conſtat ex diſcurſu totius tituli de regularibus, & ſpecialiter ex principio capitis 15. Neque obſtat, articula nouitios maſculini generis, nam regulare eſt, vt ſub maſculino foemininum comprehendatur, quando materia communis eſt.

IV. Circa profeſſionem autem ea omnia ſeruanda ſunt, quæ tractat. 7. ſunt explicata, & ſubſtantialia, ac generalia ſunt. Vbi etiam diximus ſpecialiter attendendum eſſe in profeſſione monialium, vt plena voluntas, & omnino ſpontanea fiat, quod antiquis canonibus cautum eſt, cap. *puelle* 20. q. 1. Maximè verò hoc innouauit Concilium Trident. ſuprà cap. 16. 17. & 18. nam ob eam cauſam in 16. ſtatuit, vt ante profeſſionem ex bonis nouitiæ monaſterio nihil tribuatur præter victum, & veſtium pro anno probationis, *Ne hac occaſione diſcedere queas*. Vnde à Congregatione Cardinalium declaratum eſt, etiam dotem non eſſe monaſterio tribuendam ante profeſſionem, ſed in deſposito reponendam. Quod per ſe intelligendum exiſtimo; nam ſi neceſſitas, vel aliqua maior commoditas ipſiusmet nouitiæ intercederet, & iudicium, ac licentia Epifcopi interueniret, poſſet, vt opinor, dos recipi à monaſterio, data certa cautione, & ſecuritate illam integrè, & ſine difficultate reſtituendi, ſi nouitiâ velit abire, ita enim ſatiſfit intentioni Concilij. Quod vltèrius in cap. illo 17. circa hoc diſponit, vt Epifcopus ante profeſſionem, virginis voluntatem exploret, vt pia, & omnino ſpōtanea ſit. Ac tandem in 18. cap. cenſuram addit contra eos, qui ſcēmas ad ſtatum religioſum aſſumendum cogunt, vel aſſumere volentes impediunt, iuxta cap. vlt. 32. q. 2. quæ tom. de cenſuris & tractatu ſeptimo lib. 6. ſuprà eſt à nobis explicata. Sicut autem ex parte nouitiæ voluntas requiritur, ita etiam ex parte monaſterij, ſimul cum Abbatiffa, ſicut de receptione dictum eſt, nam eſt eadem, vel maior ratio, vt ex dictis ſatis conſtat. Ex parte autem Prælati non ſolum conſenſus neceſſarius eſt, ſed etiam in manibus eius debet profeſſio fieri, & ab eo acceptari, quia ſolum apud Franc. Suar. de ſtat. relig. Tom. IV.

ipſum eſt propria iuriſdictio, ex cap. *ſtatimus* 20. quaſt. 2.

Eſt autem hoc ſolennè, & obſeruatum in foeminis, vt cum proſitentur, velum recipiant, & olim etiam ſolebant virgines conſecrari. Vnde multiplex diſtingui ſolet velum monialium, quoddam dici poteſt velum receptionis, quod nouitijs à principio datur, & ſolet eſſe album. Aliud dicitur velum profeſſionis, quod nigrum eſt (quamuis olim aliqua varietas in hoc fuiſſe videatur) & hoc datur ſolennem profeſſionem emittentibus cuiuſcumque ætatis, vel conditionis ſint. Meminit illius Hieronymus epif. 8. ad Demetriadem de ſeruanda virginitate, dicens. *Scio quod ad imprecationem Pontificis flammæ virginalis ſanctum operueris caput*. Vbi Marius Victorinus, dicit *flammæ* appellari velum rubrum, quo nuper nuptæ vti ſolebant, & in Epitaphio Paulæ, alijs epif. 27. de Paula dicit Hieronymus, *Chriſti flammæo reſeruatur*, ſcholium verò addit, *flammæum vocari indumentum flammæ coloris, quo mulieres præſertim virginis caput tegebant*. Sed quidquid ſit de antiqua, aut prima vocis expoſitione, conſtat, & ex ſubiecta materia, & ex adiuncto adiectiuo virginali Hieronymum loqui de velo monialium, propter quod etiam dicit ſolitum eſſe imponi ad Epifcopi imprecationem. Vnde videtur Hieronymus ad ſpirituales nuptias, & nouas Chriſti ſponſas vocabulum illud tranſtulſiſſe: nec propterea dicere oportet monialium velum tempore Hieronymi rubrum fuiſſe, quia non eſt attendendum ad originem, vel etymologiam vocis, ſed ad rem ad quam ſignificandam translata eſt. Vnde idem Hieronymus epif. 12. ad Gaudentium. *Solent* (inquit) *cum futuram virginem ſoponderare, pulla tunica eam induere, & ſurſum operire pallio, id eſt, fulco, ſeu nigro*. Epiftoſa verò 48. ad Sabinianum faciens mentionem idem Hieronymus eiufdem conſuetudinis ait: *Morū eſt in Aegypti & Syria monaſterij, vt tam virgo, quam vidua, qua ſe Deo vouerint, & ſeculo renuntiantes omnes delicias ſeculi concularint, crinem monaſteriorum matrib. offerant deſecrandum, non intellecto poſtea contra Apoſtoli voluntatem inſuſta capite, ſed ligato pariter ac velato*. & infra de moniali loquens ait: *Chriſti flammæo conſecrata eſt, & ſe in monaſterio victuram ſoponderat, &c.* Vnde conſtat aperte loqui de velo profeſſionis, & docere viduis, & virginibus fuiſſe commune.

Eſt autem aliud velum quod dicitur conſecrationis. Solent enim Sanctimoniales ſolenniter conſecrari nonnullis benedictionibus, & cæremonijs, quæ habentur in Pontificali Romano, & explicantur à D. Tho. in 4. d. 38. q. 1. art. 5. Palud. ibi. q. 5. art. 3. & latè ab Antonino 3. p. tit. 2. c. 2. Velum ergo, quod ſpeciali benedictione tunc imponitur, dicitur velum conſecrationis, quod plures habet prærogatiuas, vna eſt quod ſolis virginibus dari poteſt, vt dicti authores docent, & habetur expreſſè in capitulo *de uotiis* 20. quaſt. 1. vbi Gelafius Papa inquit, *viduas velare Pontifici, um nullas accentes*, quod etiam habet Concilium Triburienſe cap. 25. & Concilium Rothomagenſe canone 9. apud luonem p. 7. decreti c. 52. Hæc enim decreta non ſunt ita intelligenda, vt nullum velum viduis imponi poſſit, ac ſi illæ eſſent incapaces profeſſionis religioſæ; hoc enim alijs decretis repugnat, vt patet ex dictis, & ex ca. vlt. 20. q. 1. & ex multis alijs 27. q. 1. Sunt ergo illa decreta intelligenda de velo conſecrationis.

Vnde D. Thom. ſuprà, *Viduis* (inquit) *datur aliquod velum, non tamen cum illa ſolennitate, cum qua datur virginibus*. Idem ſerè ibi Soto articul. 1. & Sylueſt. verb. *Corruptis* *Conſecratio virginum*. Vnde à fortiori conſtat foeminas extra matrimonium corruptas, nulla ratione poſſe hoc velum recipere. Quod aded verum datur, eſt, vt etiamſi per violentiam, & ſine propria culpa corrupta ſit virgo, conſecrationis velo ornari

nari non possit, iuxta decretum Leonis Papæ epistola 87. ad Episcopos Mauritanie cap. 2. statuentis cum his fœminis eam esse seruandam moderationem, *ut neque in viduarum disiciantur gradum, neque in sacrarum, & per seuerantium virginum numero censentur.* Quod non ita est intelligendum, vt pro illis speciale velum institueretur sit, sed, quod in aliis prærogatiuis & honoribus præferri possent viduis & virginibus æquiparari, non tamen in consecratione. Cuius rationem insinuat infra cap. 5. & habetur 32. q. 5. cap. 11. illa, dicens, *illa autem famula Dei, quæ integritatem pudoris oppressione barbarica perdidit, laudabiliores erunt humilitate, & verecundia, si se incontaminatam non auidet, aut comparare virginibus, quamuis enim omne peccatum ex voluntate nascatur, & potuerit corruptione carnis inmensa non pollui, minus tamen hoc illis obicit, si quod potuerit, animo non amittere dolens se, vel corpora perdidisse.* Quod exponens D. Thom. citato loco ad 4. dicit, quamuis illæ quæ per violentiam corrumpuntur, si nullo modo consentiant, virginitatis gloriam non perdant, quia tamen valde difficile est, quod in tali delectatione aliquis complacentiæ motus non insurgat, ideo Ecclesiæ, quæ de interioribus non iudicat, huiusmodi sic corruptas inter virgines non velat. Est etiam illa quasi quædã irregularitas, quæ licet sine peccato contrahatur, impedit talem consecrationem. Vnde D. Aug. lib. de bono coniugali c. 28. *Etiam si violenta corruptio virginis baptismum antecedit (ait) non potest etiam post baptismum inter Dei virgines consecrari.* Verum est Augustinum simpliciter loqui de fœmina quæ catechumena fuit vitiata, & non addere expressè, etiam si violenter vitiata sit, loquitur tamen generaliter de catechumena vitiata, etiam sine culpa. Ratio verò est, quia in consecratione virginum non spectatur an culpa præcesserit, sed an virginitas etiam corporalis, seu materialis subsistat, quia per consecrationem ipsam significatur, & speciali honore afficitur, & per illam representatur integritas Ecclesiæ triumphantis, vt dixit Glossa in cap. acutus 16. dist.

VIII.
An corrupta
reputata vir-
go possit ve-
lum hoc ac-
cipere.

Sed quæri hic solet, si fœmina sit in publica fama, & possessione virginitatis; occultè autem sit corrupta, possit consecrationis velum accipere. nã D. Th. supra ad 5. absolutè negat, quia propter vitandam (inquit) scandalum non debent Ecclesiæ sacramenta, vel sacramentalia variari. Dicit tamen querendum esse remedium ad vitandum scâdalum, & infamiam, quale est, vt accidentalibus, & publicis solennitatibus retentis, quæ sunt de substantia consecrationis, mutantur, quam mutationem censet sufficienter fieri mutato nomine virginitatis in nomen castitatis. Cuius ratio esse videtur, quia aliàs forma talis consecrationis contineret mendacium. Idem sequitur Angelus verb. consecratio virginum n. 3. & Syluester ibi. n. 2. Hoc verò non placet Paludano in 4. d. 38. q. 5. art. 3. conclus. 7. quem sequitur Antonius 3. p. tit. 2. cap. 2. in principio, quia illa fictio continet mendacium in ipso facto, quod non minus clarum est, quã in verbis, sed hoc non admodum vrget, quia illud non est mendacium formale, sed materialis dissimulatio, vel occultatio; nam id quod fit habet suum proprium vsum licitum, & bonum, & potest habere significationem veram, scilicet sanctificationis, & oblationis illius personæ, quæ ad diuinum cultum, & ad perpetuam cõtinentiam ex tunc Deo dicatur, alia verò falsa significatio quæ ab aliis concipi potest, non est intenta, & ideo non interuenit mendacium.

IX.
Quare non dubito, quin ille modus à D. Thom. relatus sit licitus; & potius dubito an sit sufficiens remedium, vel necessarium: sufficiens, inquam: nam eo ipso, quod virginitatis nomen in nomen castitatis mutetur, generabit suspicionem, &

scandalum apud audientes, præsertim medioctriter intelligentes, qui licet regulariter pauciores sint, infamia tamen apud ipsos est maioris momenti. Necessarium autem non videtur, quia licet nominetur virginitas, non videtur esse mendacium, quia verba possunt legitimè sensum habere. Vnusquisque enim censetur loqui in eo foro in quo operatur, sic enim reus sine mendacio negat delictum occultum, quod verè commisit, & Iudex per sententiam verè declarat innocentem eum, quem occultè scit nocentem, si in iudicio nõ probatur. Imò Scriptura diuina Luc. 2. & alibi ita loquitur, vt Patrem vocet eum, qui communiter talis reputatur, licet non sit, ergo similiter sine mendacio potest appellari virgo, quæ talis est in communi existimatione, non obstante contraria scientia occulta, quia omnes intelligunt humanum sermonem esse ex humana scientia, & existimatione, & non semper ex re ipsa.

Quocirca probabile existimo, in casu omnino occulto posse huiusmodi fœminam accipere velum consecrationis. Quod ita declaro, nam duplex obligatio ex hoc defectu occulto oriri potest, vel in Episcopo ad non consecrandam fœminam, vel in ipsa fœmina, vt non se ingerat consecrationi. Quoad priorem, si Episcopus solùm habeat notitiam lapsus, per confessionem sacramentalem, certum est nec debere nec posse negare consecrationem fœminæ petenti, quia violaret sigillum. Si autem sciat extra sacramentum per secretam reuelationem ipsius fœminæ, non censo teneri ad expellendam illam, seu negandam consecrationem, quod tenent Summa Confessorum, & Syluester. Ipsi tamen dicunt posse Episcopum dispensare, vnde rectè sequitur non teneri ad actum oppositum. Veritatem, si ipsi supponunt iuris prohibitionem, cum illud ius commune sit, oportet, vt ostendant, vbi data sit Episcopo facultas dispensandi in hac veluti irregularitate, fortasse dicerent potestatem eius ordinariam fati esse ob necessitatem vitandi scandalum. Mihi tamen videtur tunc non esse necessariam dispensationem, sed ius ipsum commune non obligare Episcopum ad iudicandum de re occulta, vel ad operandum ex scientia adeo priuata, & occulta, præsertim cum periculo scandalì. Item quia in illo actu nullum est mendacium, vt declaratum est, & alioquin non sit aliqua irreuerentia tali consecrationi, seu benedictioni, quia talis persona non obstante præcedenti lapsu, potest esse capax illius in ordinem ad perpetuam cõtinentiam futuram, nec etiam obest sanctitati illius status, aut conuerfationi aliarum virginum, quia bona fama, & communis existimatio impedit omne incommodum; ergo non est cur credamus hæc prohibitionem positam esse cum tanto rigore. Nihilominus tamen, non videtur teneri Episcopus ad consecrandam huiusmodi fœminam, quia potest se excusare ab illo munere, vel alio colore illam nõ admittere ad professionem. Quod quidem est verum per se loquendo, & ex lege iustitiæ, nihilominus in indiuiduo parum ad cauere debet, ne infamet proximum sine causa, vel materia, ne auertat huiusmodi fœminam ab statu perfectio- nis, maxime, quando ipsa confidenter ei aperuit delictum, conscientiam suam in remedium, non in obliuione. Quando autem Episcopus alia via haberet similem noticiam moraliter certam, iam non esset res adeo occulta, & ideo merito posset non admitttere talem personam ad velum virginum, semper tamen debet id facere consulendo famæ illius quæ tum poterit.

At verò loquendo ex parte ipsius fœminæ, censent multi teneri ad non petendum talem statum, scilicet etiam si ipsa sola norit delictum, sicut tenetur irregularis ipsa con-

gularis non petere ordines, etiam si solus sciat irregularitatem, imò addunt Syluester, & Raimundus; quod licet virgo consecrata sit, si postea occultissime labatur, tenetur abstinere ab his actibus, qui secundum consuetudinem monasterij solent per solas virgines consecratas exerceri. Sed est onus intolerabile, ac proinde incredibile, praesertim cum nec possit satis ostendi expressum praeceptum, nec fit res tam necessaria, aut tanti momenti, ut propter eam vitandam obliganda fuerit femina ad se infamandum. Imò etiam quamvis occultus lapsus hanc professionem praecedat, non censetur obliganda feminam ad se priuandum illo statu, non solum quando sine infamia id vitare non potest, quod censetur certum, sed etiam si absque infamia possit alium statum, aut modum viuendi accipere. Probatur prior pars, quia etiam censuram occultam non tenetur homo seruare, quando non potest id facere sine graui infamia. Secunda autem pars fit in primis verisimilis, quia non tenetur quis se priuare tanto bono spirituali, quantum est status perfectionis propter crimen occultum. Ratio verò à priori omnium est, quia iura non imponunt hoc impedimentum tanquam penam, vel irregularitatem ipso iure incurrendam, sed praecipunt Praelatis, ne consecrent feminam corruptam; igitur, quando res occulta est, non tenetur ipsa femina se abstinere, sed potest in exteriori foro ita se gerere, sicut in communi opinione habetur. Et hoc planè supponunt D. Th. & alij auctores, qui dicunt posse consecrari mutato nomine *virginis in castitatem*.

XII. Haec ergo est prima & praecipua prerogatiua huius veli consecrationis, quod ex vi suae institutionis est (ut sic dicam) votum virginum, modo à nobis explicato, cui consequenter est alia adiuncta, quod tale velum à solis Episcopis dari potest, iuxta cap. *De notis* 20. quest. 1. quod communiter ad hoc allegatur, ut patet ex Paludano, Syluest. & alijs. ibi vero non dicitur expresse, sed indefinitè, seu passiuè dicitur, ut virgines non velentur nisi intra certa quaedam tempora, de quibus infra. Adduntur verò postea haec verba; *Videtur autem velare Pontificum nullus attinet*, quae intelliguntur de velo consecrationis; ergo supponit illa prohibitio adaequatum ministerium huius velationis esse Episcopum. In alijs etiam decretis vbique fit mentio ministri huius consecrationis, solus nominatur Episcopus. Et in Pontificali Romano in ritu illius consecrationis idem supponitur. Ac denique est communis sententia, cuius rationem assignat D. Tho. loco supra citato, quia haec consecratio est spiritualis quaedam desponsatio cum Christo, per quam representatur desponsatio ipsius Christi cum Ecclesia, quoad illius incorruptionem, & ideo solus Episcopus (inquit) cui cura Ecclesiae committitur, virgines desponsas velando, non sibi, sed Christo, quasi sponsas parantibus. Potest autem haec consecratio committi presbytero per Summum Pontificem, non tamen censetur commissa per solam iurisdictionem Episcopalem, quia est actus ordinis, & non tantum iurisdictionis, vnde neq; Episcopus electus, & confirmatus, & nondum consecratus potest illum exercere, & à fortiori non possunt Prouinciales religionum, vel alij similes inferiores Praelati, habentes iurisdictionem Episcopalem, nisi speciali priuilegio Pontificio hoc eis concessum sit, sicut nonnullis Abbatibus datum est, Episcopus autem non habet potestatem committendi hoc munus Presbytero, quia non potest ei committere actus ordinis Pontificalis, iuxta cap. *De consecratione Ecclesiae*.

XIII. Tertia prerogatiua de tempore quo dandum est velum. Præterea non potest hoc velum dari, nisi definitis temporibus & ætate à iure statutis. Prior pars habetur in dicto cap. *De notis*, & cap. *Virginis* 20. q. 1. ubi prohibentur virgines consecrari, nisi in die Franc. Suar. de statu relig. Tom. IV.

Epiphania, aut in albis paschalibus, id est, intra hebdomadam Paschæ, ut Gloss. exponit, quamuis alia litera habeat in sabbato Paschæ. Vel etiam in natalitijs Apostolorum, vel etiam, nisi periculum mortis imminet, quia tunc, quocumque die velari possunt, ut ibidem dicitur. In Concilio autem Lateranen. sub Alexandro III. prout habetur in cap. 1. de temporib. ordin. concessum est, ut omnibus Dominicis diebus liceat virgines consecrare, & consuetudo hoc extendit ad alias solennes festiuitates, ut aduertit Turrecremata in dicto cap. *De notis*, quæstione 4. & ita in hoc consulenda est, & seruanda consuetudo. Altera pars de ætate virginis consecrandæ magnam habuit in Ecclesia varietatem; nam in Concilio Romano sub Syluest. cap. 10. significatur non esse sacrandam virginem vique ad ætatem septuaginta duorum annorum, in quibus suam castitatem probauerit. Gregorius autem lib. 3. epist. 11. sexagenariam voluit esse virginem consecrandam; Concilium verò Agathense cap. 19. ante annum quadragesimum prohibet velari. In Concilio Carthagenensi III. cap. 4. solum postulat ætas 25. annorum. habetur in cap. *Inueniuntur*. cum sequent. 2. q. 1. In Concilio autem Mileuitano cap. 26. & Concilio Africano cap. 93. additum est, propter virginem necessitatem licitum esse in minori ætate virginem velare. Circa quæ decreta obseruandum est aliud esse loqui de velo professionis, & aliud de velo consecrationis. Nam prius semper dari potuit in minori ætate, ut constat ex antiquis exemplis, & historijs, ac Patribus supra citatis, & ex Conc. Triburiensi apud Burchard. li. 8. c. 10. & 98. & Conc. Carthag. IV. cap. 10. 4. Et quia verisimile non est, ad professionem virginis postulasse aliquando Pontifices decrepitam, aut senilem ætatem, qualis est septuagenaria, vel sexagenaria; loquuntur ergo illa antiqua decreta de velo consecrationis, & fortasse aliqua ex illis loquuntur de his feminis quæ benedicebantur, ut essent Abbatissæ, vel ut haberent in Ecclesia aliquod ministerium, de quo statim num. sequenti dicitur. Ad professionem autem, & velum eius admitti poterant in minori ætate duodecim, vel quatuordecim annorum, & nunc anno 16. ætatis, ut tom. præcedenti dictum est ex decreto Concilij Tridentini, quod circa consecrationem virginum nihil innouauit, & ideo ubi post professionem consecratio fuerit in usu, circa illam antiqua iura seruanda sunt.

Addunt denique nonnulli Doctores, quamuis consecratio virginum sacramentum non sit, contra. An conferat ferre tamen gratiam, & remittere venialia peccata ad modum sacramentalium. Sed quod de gratia remissionem dicitur, non est intelligendum ex opere operato, venialium ut per se notum est, alioqui esset sacramentum, neque etiam ex speciali priuilegio, quia nullum habet fundamentum; ex merito autem operantis poterit per illud opus augeri gratia, sicut per alia bona opera, nihil tamen in hoc habet speciale, & ita est intelligendus D. Thom. loco citato ad 2. Quod verò spectat ad remissionem venialium peccatorum, videri possunt dicta in 4. tom. 3. partis disputat. 12. sectione 2. ubi etiam negauimus fieri hunc effectum ex opere operato. Quod maiori ratione de hac consecratione negari potest, quia communiter non solet haec consecratio numerari inter ea sacramentalia, quibus effectus ille tribuitur. Est autem aduertendum, velum hoc consecrationis dari posse, vel in ipsa professione religionis, vel post illam; nam sine illa clarum est dari non posse, cum non intercedat nec supponatur spiritualis desponsatio cum Christo. Quando ergo simul concurrit haec solennitas cum professione ratione professionis, quæ est nobilissimus actus, participabit aliquā

D d 3 maio

Quarta de aia cui datur vna decreta.

De quo velo hac decreta procedant.

XIV. An conferat gratiam vel remissionem venialium hac consecratio.

maiores vim obtinendi gratiam, vel remissionem poenarum iuxta dicta in superiori tomo. Quando verò sola consecratio separatim datur virginibus iam professe, non est tanta ratio, vel fundamentum alicuius extraordinarii effectus, quia in illo actu non est tanta excellentia perfectionis, & sola significatio non sufficit, cum non sit sacramentum.

XV.
Velum con-
secrationis
duplex.

Ultimò est circa hoc observandum, hoc velum consecrationis posse distinguere in velum commune, de quo hæcenus diximus, & velum prælationis, quod Abbatissis cum speciali benedictione datur, quamvis iam hoc non sit in usu; nam licet Abbatissæ benedicantur, non datur eis speciale velum, ut notant Anton. dict. cap. 2. & Turrecremata supra num. 11. ac denique velum, quod vocant ordinationis. Aliquando enim Concilia ita loquuntur de ordinatione feminarum, ut patet ex cap. *Sanctimoniales* 20. q. 1. addita Glossa, quæ textum illum explicat de velo ordinationis iuxta capitulum *Diaconiss. m.* 27. q. 1. quod sic habet: *Diaconissam non debere ante annos quadraginta ordinari*, ubi tamen Glossa exponit *Diaconissam*, id est, *Abbatissam*, & ita tacite exponit de velo prælationis. Probabile autem est nonnullas ex virginibus sacris solitas fuisse deputari ad legendum Evangelium in choro, & alia similia ministeria, & illas fuisse vocatas *Diaconissas*, & earum benedictionem lato modo fuisse vocatam ordinationem. iam verò hoc non est in usu, sed in ipsa consecratione virginum datur hæc facultas, nec aliud velum expectatur.

CAPUT XII.

De observantia monialium tam quoad substantialia vota, quam quoad subiectionem erga prælatos & regulam.

I.

Post professionem, & velationem, sequitur religiosa observantia, & obligatio, in qua moniales suo modo æquiparantur monachis, in substantialibus votis religionis, habent tamen hanc obligationem suo statui, & sexui accommodatam. Unde vel in materia talium votorum, vel in his, quæ conducunt ad eorum observationem, nonnulla habet sibi propria, quæ partim ad aliquam relaxationem, partim ad maiorem rigorem & observantiam pertinent. Et primò circa paupertatem duo observari possunt, primum est, licet aliquibus religionibus virorum consilium sit paupertas; non tantum privans dominio bonorum in particulari, sed etiam in communi, monialibus autem id non expedire, quia non potest earum honestas, & clausura tam integrè & perfectè servari, nisi ab ipso monasterio habeant vitæ necessaria. Unde cum religio S. Clare in principio instituta fuerit sub observantia illius paupertatis, paulò post Innocent. III. in ea dispensavit permittendo potius quam præcipiendo, ut non servaretur; postea verò Urbanus V. omnino servari voluit regulam absque tali paupertate, & Pius V. suo motu proprio *8. circa pastoralis*, & Gregor. XIII. motu 13. *Deo sacris* omnibus modis providere studuerunt, ut monasteria monialium habeant unde sustententur, ita ut si elemosynis indigeant, potius Prælatorum providentia quam earum solitudine & postulatione habeantur, & quoniam experientia ostendit hoc esse difficillimum, & quæcunque alium mendicitatis modum esse periculosum, ideo simpliciter cōsultius est monasterijs monialium habere communes redditus, quam paupertatem in communi profiteri. Aliqui excipiunt moniales Capucinas, quas aiunt non posse habere bona stabilia, ut videri potest in Isidoro Mosconio in lib. 1. de Ecclesia militante p. 4. cap. 4. Veruntamen

Circa paupertatem monialium una observantia,

non habet fundamentum in Concilio Trid. sess. 25. de regular. cap. 2. non solum excipit domos fratrum Capucinarum & Observantiarum, unde quantum est ex vi Concilij, sine dubio possunt habere bona stabilia; & si fortasse illi privilegio renunciare voluissent, indigebat, ut existimo, Summi Pontificis approbatione, quia post moderationem Urbani non invenitur illud genus paupertatis approbatum pro feminis à Sede Apostolica.

Unde etiam sequitur aliud quod observandum esse dicimus, pertinetque ad usum paupertatis in particulari. Obtinuit. n. consuetudo etiam inter moniales satis reformatas, ut liceat singulis recipere singulis annis aliquos moderatos redditus, quibus ad res sibi necessarias uti possint. Hoc. n. inde introductum videtur, quòd monasteria regulariter non habent redditus sufficientes, quibus omnia necessaria ad victum, & vestitum tempore salutis, & ægritudinis omnibus provideant, neque etiam monialibus datur tempus, ut suo labore manuum possint huiusmodi defectum supplere, & ideo ad vitanda maiora incommoda, vel pericula, huiusmodi facultas eis permittitur. Tenentur nihilominus ea ut servando necessarias regulas paupertatis, ita ut vilis proprietas non sit, sed dependens à Superiore, & eius arbitrio observando etiam, quæ circa hoc disponuntur à Conc. Trident. sess. 25. c. 2. de regulis, quæ in superioribus fuit explicata sunt.

Secundò circa castitatem solum occurrit notandum, ratione illius præcepti esse strictioris clausuram monialibus quam monachis, de qua copiose tractatum supra tract. præced. lib. 1. ca. 8. disputatum est. Deinde cum decentia ornatus omnibus religionis commendetur, maxime necessaria est fecunditas, & præsertim Deo consecratis, ut latè prosequitur Hieron. ad Demetriadem, & ad Eustochium epistol. 5. & 21. & sæpe alijs Basilij, & Ambrosij in libris virginibus. Non inuenio autem specialia præcepta circa hanc materiam eis imposita iure communi, præterea, quæ vel ex natura rei consequuntur ex tali statu, vel ea quæ de religionis, aut personis Ecclesiasticis loquuntur, quæ maiori ratione eas obligant, quia inter personas Ecclesiasticas computantur, & sub nomine regularium, vel religiosorum comprehenduntur, maxime in his, quæ ad substantiam, vel decentiam religionis pertinent. Priori modo, hoc est, spectata natura rei, dictum est à Concilio Carthaginensi IV. c. 11. & habetur d. 23. c. 24. *Sanctimonialibus virginibus cum ad consecrationem suo Episcopo offeruntur, in talibus vestibus applicetur, qualibus semper vsu æst profectum, & sanctimonialia apta*. Posteriori autem, hoc est, spectatis iuribus circa personas religiosas, in Clement. attendentes. de statu monachorum prohibentur, ut vestibus sericis, & virgatis, &c. ubi Glossa aduertit, prohiberi monialibus cum sua proportione, quæ clericis prohibita sunt Clement. quoniam. de vita & honestate clericorum, & cap. 1. & ultimo 2. quæstione 4.

Dubitat autem specialiter illa Glossa, an liceat monialibus nutrire comam, quia in illo textu solè dicitur, ut non vtantur comatis, & cornutis, id est, tortis crinibus, ut loquitur Paulus. 1. ad Timotheum 2. Unde videtur solum eis prohiberi illa copulativa, seu illa fucata compositio crinium, non verò simpliciter habere comam, si honestè & occultè deferatur, atque ita senserunt aliqui Iurisprudenti. Dicta tamen Glossa oppositum sentit, & dicit esse consuetudine receptum, ut Moniales tondeantur, & deformato capite Deo vivant potius quam crines poliendi humani generis hosti deferant, quod magis ibi probat Panormitan. num. 11. argumento cap. duo sunt 12. quæstione 1. Idem Abbas in cap. si quis. de vita & honestate clericorum.

Obijci